

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Дело 5/К. 3/94

Дата 31.03.1994 г.

ДО

КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

С.н. Т. Жебев
31.03.94г.

СТ А Н О В И Щ Е

по конст. дело № 3 от 1994 година

В мотивите на своето Решение № 16 от 1993 г. по конституционното дело № 18 от същата година Конституционният съд приема, че възложеното на Министерския съвет по чл. 105, ал. 2 от Конституцията правомощие да осъществява общо ръководство на държавната администрация е основание той да създава, преобразува и закрива подчинените му ведомства без ранг на министерства. Ведомствата без ранг на министерства са сред административните структури, които подпомагат правителството в неговата дейност по ал. 1 на чл. 105 от Конституцията. Създавайки ги, Министерският съвет определя тяхната организация и функции, т.е. конституира ги като държавни органи със съответна структура и компетентност. Компетентността на държавния орган е неговото право и задължение да осъществява определена властническа дейност. Макар и в мотивите на своето решение, Конституционният съд е дал тълкуване на чл. 105, ал. 2 от Конституцията, което е отговор на въпроса, поставен в т. 1 от настоящото искане за тълкуване на същата конституционна разпоредба. Считаме, че създаваните от Министерския съвет ведомства без ранг на министерства, които не могат да бъдат нещо друго освен държавни органи, разполагащи с определена компетентност, в структурата на държавната администрация, имат своето конституционно основание в чл. 105, ал. 2 и в този смисъл са органи, предвидени в Конституцията, чрез които се осъществява държавната власт. Конституцията не изброява

поименно всички органи, включени в организацията на изпълнителната власт. Тя се задоволява да очертае нейното висше ниво - Министерския съвет. Същевременно легален термин в Конституцията е "държавна администрация". Нейното структурно изграждане се извършва от Народното събрание и Министерския съвет, за което Конституцията дава основание - такова основание е чл. 84, т. 7, който дава правото на Народното събрание да създава, преобразува и закрива министерства, и чл. 105, ал. 2, който дава правото на Министерския съвет да създава, преобразува и закрива останалите ведомства - тези без ранг на министерства. Едно буквално разбиране на чл. 1, ал. 2 от Конституцията за правото на съществуване само на органите, предвидени в нея, не съответства на избора от нея подход да не посочва поименно кои са министерствата, респективно другите органи в изпълнителната власт, а да предостави това да определят Народното събрание и Министерският съвет.

Правото на Министерския съвет да делегира свои права на други органи - било то министерства или ведомства без ранг на министерства, както и кои свои права може да делегира, не е предмет на изрична конституционна уредба. Този въпрос се решава преди всичко на основата на разпоредбите в законите: забраната за делегация на нормотворческа компетентност по Закона за нормативните актове, правни норми, които установяват такива правомощия на Министерския съвет, допускат то да бъде делегирано /например чл. 17, ал. 1 от Закона за преобразуване и приватизация на държавни и общински предприятия, който дава възможност на правителството да делегира правото си да преобразува в еднолични търговски дружества не само на министри, но и на други органи/. Поради това неговият отговор не би следвало да се търси или поне да се търси изцяло по пътя на тълкуване на чл. 105, ал. 2 от Конституцията.

Считаме за ясни разпоредбите на чл. 109, чл. 110 и чл. 113, ал. 1 от Конституцията, които визират членовете на Министерския съвет, т.е. министрите, само с оглед участието им в правителствената колегия, а не като ръководители на ведомства. Поради това не може да се търси някаква аналогия в

статута на ръководителите на ведомства без ранг на министерства с този на министрите в предлаганата насока.

Правото на Министерския съвет да отменя актове на ръководители на ведомства без ранг на министерства не се основава на чл. 107 от Конституцията, а на правомощието му да осъществява общо ръководство на държавната администрация, което включва и неговата контролна функция. Следва да се има предвид, че ведомствата без ранг на министерства най-често получават своите правомощия по делегация /с изключение на случаите, когато закон, уреждащ съответната област на управление, не им възлага тези правомощия/, т.е. упражняват чужда компетентност и титулярът на тази компетентност в лицето на Министерския съвет винаги може да я упражни. По отношение на такива актове Министерският съвет има повече права – не само да ги отменя, ако са неправилни или незаконосъобразни, но и сам да издаде акта по упражняване на съответните права.

Изложените дотук виждания по поставените в искането въпроси са насоката, в която Министерският съвет очаква тълкуване на чл. 1, ал. 2 и чл. 105 от Конституцията, доколкото чрез тълкуване на тези конституционни разпоредби те биха могли въобще да получат отговор.

София, 24 март 1994 г.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

11.06-30
29.03.1994 г.
Министерски съвет

МА/ВО